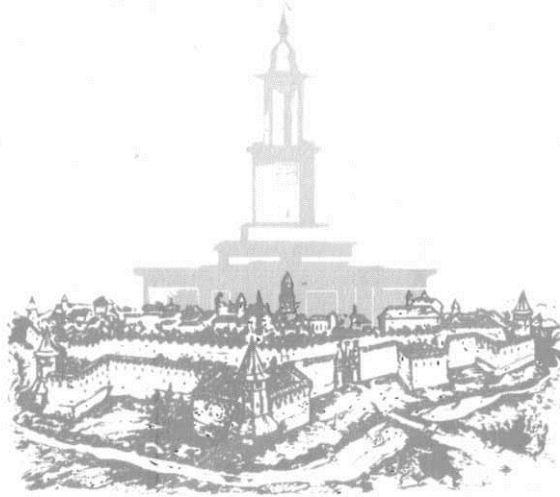

ІСТОРІЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

Програма
спецкурсу для учнів 8 класів
загальноосвітніх шкіл
Івано-Франківської міської ради
Івано-Франківської області
"Історія Івано-Франківська"

***Автор програми спецкурсу -вчитель-методист
Природничо-математичного ліцею Івано-Франківської
міської ради Івано-Франківської області Світлана
Степанівна Уварова.***

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Спецкурс "Історія Івано-Франківська" започаткований у 2003 році. За цей час він пройшов апробацію в спеціалізованій школі I-III ступенів № 5, загальноосвітній школі № 21, природничо-математичному ліцеї м. Івано-Франківська, отримав схвальну оцінку учнів і вчителів та був удосконалений з урахуванням результатів його експериментальної перевірки, а також критичних зауважень і пропозицій педагогів.

Необхідність запровадження цього спецкурсу пояснюється кількома причинами. Насамперед - потребою доповнити зміст шкільної історичної освіти систематизованими знаннями з історії того населеного пункту, де учень живе і навчається.

По-друге - необхідністю збагачення учнів знаннями і досвідом тих поколінь людей, які творили історію міста у минулих роках і століттях. Ці знання повинні сприяти не тільки розширенню сфери історичних знань учнів, а й їхньому громадянському самовизначенню, виробленню свідомої соціальної позиції, яка б характеризувалась суспільною активністю, почуттям патріотизму, любові до України через шанобливе ставлення до історії рідного міста, прагненням зберегти і примножити здобутки наших предків, дослідити невідомі сторінки історичних подій та описати визначні події сучасності.

Спецкурс є складовою частиною оновленої системи краєзнавчої роботи в освітніх закладах м. Івано-Франківська, сформованої протягом 2001-2004 років, і викладається у взаємозв'язку з діяльністю міської школи юних екскурсіводів, що з 2002 року працює на базі Обласного краєзнавчого музею. В процесі вивчення спецкурсу учні долучаються до створення "Літопису народної пам'яті міста (з 1991 року)", започаткованого членами міського історико-етнографічного клубу "Епоха" 5 грудня 2003 року.

Посилити інтерес до вивчення спецкурсу покликані міські інтелектуальні ігри школярів на звання "Кращий знавець історії міста", проведення яких передбачено програмою спецкурсу і вперше заплановані управлінням освіти і науки виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради на травень 2005 року в рамках загальноміських заходів з нагоди Дня міста та 343-ої річниці надання йому Магдебурзького права.

Спецкурс "Історія Івано-Франківська" рекомендується для вивчення учнями 8-х класів загальноосвітніх шкіл Івано-Франківської міської ради Івано-Франківської області і передбачає 2(1) урочні години впродовж одного навчального тижня та 72(36) години навчального часу за навчальний курс.

Програма спецкурсу може використовуватися вчителями історії загальноосвітніх шкіл в процесі викладання предмета "Історія України" в 7 - 11 класах під час вивчення обов'язкових тем "Наш край в ...", передбачених Державною програмою.

Особливістю програми цього спецкурсу є те, що крім урочної форми викладання, вона передбачає активне використання позаурочної пошукової та дослідницької роботи вчителя і учнів, активне використання музейних уроків та піших екскурсій.

Вступ до спецкурсу.

Розділ I.

Першоджерела та історіографія. - 3 год.

Тема I. Першоджерела та історіографія.

Розвідкові археологічні обстеження: *Я.Пастернак, Б.Василенко, Б.Томенчук, І.Кочкін.*

Першоджерела:

1) документи, написані офіційними колами Речі Посполитої;

2) гродські і земські акти, інвентарні описи, Йосифінська метрика 1775-1788 років та Францисканська метрика 1819-1820 років, "Акти магістрату міста Станіслава" за 1762-1822 роки, акти вірменського суду та фасцикули;

3) мемуари іноземців: "Щоденник" Ульріха фон Вердума, спогади невідомого французького мандрівника останньої чверті XVII ст., мемуари польського письменника Ф.Карпінського;

4) церковні візитації;

5) міські книги: "Книги міських функцій за 1699-1731 рр.", "Інвентар Станіславівського ключа з 1793 р."

Історіографія:

XIX ст.: М.Грибович "Історія окружного міста Станіслава в 1847 році", вірменський дослідник Садок Баронч, літературний збірник "Галицько-Руська мистецтва", дослідження та публікації Алоїза Шарловського;

Перша половина XX ст.: "Станіславів та його пам'ятки з давніх часів" Станіслава Гайківського, праця Неслава Хованця "Вірмени в Станіславові в ХУІІ-ХУІІІ ст.", статті Ю.Зелінського в польському історичному

квартальнику, видання газети "Кур'єр Станіславівський" за 1925-1937 роки; 1944-1991 рр.: в УРСР: нарис про Івано-Франківськ І.К.Васюти;

в діаспорі: К.Баранський "Колишні воїни, хлібороби, хасидисти" (1988р.), "Альманах Станіславівської землі" (1975-1982 рр.);

з 1991 р.: Петро Арсенич "Станіславів - столиця ЗУНР", Володимир Полек "Майданами та вулицями Івано-Франківська", Богдан Гаврилів і Зеновій Бойчук "Історія Івано-Франківська в хронології (1662-1994 рр.),

Богдан Гаврилів, Петро Арсенич, Роман Процак "Літопис Івано-Франківська (Станіслава)", Михайло Паньків "Ратуша", Володимир Грабовецький "Історія Івано-Франківська", "Нарис історії Княгинина",

"Довідник вулиць м. Івано-Франківська" /Володимир Грабовецький, Богдан Гаврилів, Ганна Карась

"Івано-Франківськ в пам'ятниках історії та культури" Ганна Карась "Івано-Франківськ: культурно-мистецька

хроніка незалежності".

Тема 3. Сучасні вчені - дослідники історії м. Івано-Франківська.

Академік Володимир Грабовецький, кандидат історичних наук Богдан Гаврилів, професор Володимир Полек, історик Петро Арсенич, археолог Богдан Томенчук, історик Михайло Головатий та інші.

Розділ II

Виникнення міста.-3 год.

Тема 1. Прадавні поселення на території розташування сучасного Івано-Франківська.

Археологічні знахідки Я. Пастернака, Б.Василенка, І.Кочкіна, Б.Януша.

Найдавніші поселення.

Поселення племен трипільської культури та голіградської групи культури фракійського гальштату.

Тема 2. З минулого сіла Заболоття.

Походження назви. Власники села. Сільське господарство в першій половині XVII ст. Становище селян. Феодальні повинності.

Тема 2. Виникнення міста та надання йому Магдебурзького права..

Причини заснування міста. Версії дат заснування. Андрій Потоцький - засновник міста Станіслава. Надання місту Магдебурзького права.

Пішохідна екскурсія на Вовчинецькі гори.

Розділ III

Під польською короною. - 10 год.

Тема 1. Фортифікації міста Станіслава.

Мотивації укріплення міста як фортеці. Творіння архітектора Франсуа Корассіні: бастіони, оборонні вежі, вали і рови. Брами міста. Замок Потоцьких. Фортечний арсенал. Коменданти фортеці. Спогади сучасників про Станіславську фортецю. Археологічні дослідження Б. Томенчука та М.Вуянко. Таємниці фортечних казематів.

Тема 2. Територіальний устрій та населення міста.

Міське самоврядування. Середмістя. Заболотівське, Тисменицьке, Галицьке і Лисецьке передмістя. Король Беное — творець кам'яної Ратуші. Перші костьоли, церкви, монастирі. Населення міста.

Тема 3. Вірменські поселенці у Станіславі

Дві хвилі переселень вірмен та їх причини. Остаточні місця осілости - приватні міста Прикарпаття. Магнатські привілеї для вірмен. Самоврядування. Соціальне становище членів вірменської громади Станіслава. Вірменські квартали. Основне заняття — торгівля. Вірменське сап'янове виробництво. Перські пояси. Кушнірство. Участь прикарпатських вірмен у благородних справах.

Тема 4. Міська українська громада в XVII-XVIII століттях.

Автентичний привілей українській громаді від магната Андрія Потоцького. Розселення української громади.

Роль українського населення в економічному розвитку міста. Позацехові українські ремісники.

Соціально-економічне становище українських міщан. **Тема 5. Розвиток ремесел і торгівлі.**

Станіслав - важливий ремісничий осередок. Організація цехів. Найпоширеніші ремесла. Цехова старшина.

Права міщан про внутрішню і зовнішню торгівлю. Станіславські ярмарки. Станіславські купці. Узурпація влади верхівкою цехових майстрів та купецтва. **Тема 6. Кінець польської доби в історії міста.**

Росіяни і козаки у Станіславі у XVIII столітті. Станіславські магнати в складі коаліції проти Росії. Наслідки Барської конференції для Станіслава. **Повторювально-узагальнюючий урок. Пішохідна екскурсія центральною частиною міста.**

Розділ IV.

Культура міста XVII - XVIII століть. - 5 год.

Тема 1. Освіта. Наука. Медицина.

Польська духовна школа в 60-х роках XVII ст.. Єзуїтський колегіум. Братські школи. Вірменські школи. Бібліотека. Вірменські вчені: Антонович Домінік, Аракелевич Григорій, Богданович Кишиштоф де Рошко, Донігевич Домінік. Станіславський шпиталь. Станіславські лікарі та аптекарі в XVII ст..

Тема 2. Архітектура та образотворче мистецтво.

Споруда у стилі барокко - палац Потоцького. Міська Ратуша. Парафіяльний костьол. Костьол єзуїтів. Вірменська церква. Роботи станіславських малярів.

Тема 3. Станіславські українські церкви.

Старовинна церква Заболоття. Згадки про перші три українські церкви у місті.

Тема 4. Геральдика міста.

Різні типи міських гербів. Первісний герб міста Станіслава. Дослідження Ю.Зелінського. Найстаріша печатка Станіславова (1694 р.).

Підсумкове заняття у формі музейного уроку в приміщенні Обласного краєзнавчого музею.

Розділ V.

В період панування Австро-Угорщини. - 12 год.

Тема 1. Від середньовічного міського магістрату до повітового центру.

Перший поділ Польщі та його наслідки для зміни становища міста. 25 жовтня 1772 року - вступ у місто австрійських військ. Новий адміністративний поділ. Обмеження прав самоврядування. Магістрат.

Станіслав — центр повітового староства. Економічний, політичний і культурний стан міста. 1802 рік - завершення панування родини Потоцьких в Станіславі.

Тема 2. Міське життя наприкінці ХУІІ- початку ХІХ століття.

Виникнення нових міських кварталів. Місто як ремісничо-торговельний центр. 1767 рік - перше підприємство фабричного типу у місті (пивоварне). Станіславське робітництво. Збереження торгівлі. Будівнича справа. Участь міщан у політичних подіях.

Тема 3. 1848 року Станіславі

Звістки про революцію. Створення окружної Станіславської ради - філії Львівської Головної Руської Ради. Розгортання широкої громадсько-політичної і культурно-освітньої роботи. Перші сутички з жандармами. Станіславський собор. Антін Могильницький. Розпалювання ворожнечі між українським і польським населенням. Діяльність місцевої Руської ради. Іван Капуцак. Перша газета міста «Дзєннік Станіславовскі». Придушення революційних виступів. Скасування панщини.

Тема 4. Виникнення підприємств фабричного типу.

Перші промислові підприємства Станіслава. Економічна характеристика промисловості міста в ІІ половині ХІХ ст. Зародження робітничого класу та його соціальне становище.

Тема 5. Міське життя в ІІ половині ХІХ - на початку ХХ спи.

Забудівля міста. Пожвавлення суспільно-політичного життя знедолених верств міського населення. Іван Смицнюк. Осередки політичних партій в Станіславі. Посилення польських впливів та зародження москвофільської течії. Народовський рух.

Тема 6. Демографічне становище в місті ХУІІІ-ХІХ століть.

Загальний склад населення. Соціально-економічний стан населення міста. Віросповідання. Ріст чисельності міських мешканців.

Тема 7. Національний склад населення міста в ХУІІІ-ХХст.

Українці. Поляки. Вірмени. Євреї. Німецькі поселенці. Відмінності в соціальному становищі представників різних національностей. Зростання кількості поляків та їх стосунки з місцевим населенням.

Тема 8. Таємниці підземного Станіслава.

Знищення фортифікаційних укріплень. Підземні ходи міської Ратуші та центру міста. Міський водогін та рурмайстри.

Тема 9. Українські товариства в Станіславі.

„Просвіта“, гімнастичне товариство „Сокіл“, пластовий рух, „Руська бесіда“, товариство "Січ".

Тема 10. Станіславчани в УССтА УГА.

Початок І світової війни. Створення Центральної бойової управи. Перші станіславчани в першому полку Українських Січових Стрільців. Наші земляки в Українській Галицькій армії.

Повторювально-узагальнюючий урок.

Пішохідні екскурсії пам'ятними місцями історичних подій, що вивчалися в розділі.

Розділ VI.

Наше місто - столиця Західноукраїнської Народної Республіки. - 4 год.

Тема 1. Листопадовий зрив у Станіславі.

Революційні події вересня - жовтня 1918 року. Львівське повстання 1 листопада 1918 р.. Листопадовий зрив у Станіславі у спогадах Теодора Баб'юка. Створення повітової Української Національної ради. Військові присяги на вірність Україні.

Тема 2. Діяльність уряду ЗУНР в нашому місті.

1 січня 1919 року. Діяльність Державних секретаріатів. Створення Повітової Господарської Ради. Перше засідання Української Національної Ради ЗУНР. Президент ЗУНР - Євген Петрушевич. Проголошення злуки з УНР. Реформи уряду ЗУНР. Діяльність політичних партій. Українізація культурно-освітнього життя.

Підсумковий урок..

Пішохідна екскурсія історичними місцями подій, що вивчалися.

Розділ VI.

Міська культура в ХІХ - початку ХХ століть. - 5 год.

Тема 1. Освіта міста.

Польсько-німецька гімназія, загальноосвітні та фахові школи, українська гімназія, „Рідна школа“.

Тема 2. Станіславський некрополь.

Традиції поховання міської панівної верхівки. Українські цвинтарі на Заболотівському передмісті та Княгинині. 1782 рік - заснування нового міського цвинтаря. Цвинтарні некрополі. Моголи відомих людей. Похоронні традиції Станіслава.

Тема 3. Пам'ятки історії та культури міста австро-угорського періоду.

Встановлення пам'ятників в передмістях та центрі міста. Відкриття пам'ятника Адаму Міцкевичу. Відкриття перших меморіальних дощок та встановлення пам'ятних обелісків. Пам'ятки природи. Назви міських вулиць. Перебування славетних людей в Станіславі. **Тема 4. Видатні діячі штуки і культури в Станіславі**

Іван Вагілевич, Садок Баронч, Антін Могильницький, Василь Ільницький, Юліан Целевич, Свєген Желєхівський, Іван Франко, Денис Січинський, Андрей Шептицький, Лев Бачинський, Николай Сабат, Гнат Павлюх, Микола Лепкий. **Підсумковий урок.**

Пішохідна екскурсія по місцях культурних пам'яток міста ХІХ- початку ХХ ст.

Розділ VII.

Наше місто в міжвоєнний період (1923 -1939 рр.)- 4 год.

Тема 1. Зміни в суспільно-економічному житті міста в умовах відновлення польської влади.

Від магістрату до міської управи. Приєднання передмість. Комітет з розбудови міста. Нові об'єкти народного господарства. Шкільний плебісцит. Наслідки світової економічної кризи для жителів Станіслава.

Найбільші підприємства міста. Початок регулярного автобусного сполучення. Українські кооперативи.

Корупція в міській владі. Демографічне становище. Гоніння на українські патріотичні сили. **Тема 2.**

Активізація українських національно-демократичних сил.

Будівництво дому "Просвіти" у Княгинині. Товариство ¹¹ Молода громада". Український Жіночий Конгрес.

Діяльність Союзу українок. Політичні партії. **Тема 3. Культура міста в 1923 -1939 роках.**

Будівництво Троїцького собору. Національна акція молодіжної організації Пласт "Пласт - селу". Перебудова Ратуші. Розвиток українського театру та музичного мистецтва. Міський парк ім. Г Сенкевича. Видання

Загальної Української енциклопедії. Початок видання тижневика "Українське життя". Музеї міста. Державні

школи, гімназії, учительські семінарії. Кінотеатри і театри. Дитяча музична школа. Організація Станіславського міжкомунального курортно-туристичного товариства "Східні Карпати". Відкриття нових аптек. **Підсумковий урок.**

Розділ VIII.

Станіслав під час II світової війни. - 6 год.

Тема 1. Місто у серпні 1939р. - червні 1941 р.

Початок II світової війни та зміни в міському житті. Відозва президента міської управи Л.Котлярчика. Тимчасове міське правління. Жовтень 1939 року - перші арешти. Відкриття обласного краєзнавчого музею.

Створення Гуцульського ансамблю. Організація Станіславського вчительського інституту. Терор радянської влади проти міського населення. Дем'янів лаз. Розстріли у місті в перші дні Великої Вітчизняної війни.

Тема 2. Німецький окупаційний режим в Станіславі

Окупація міста угорськими військами. Урочисте поховання закатованих енкаведистами борців за волю України. Арешти членів родини СБандери. Перші розстріли. Геноцид проти єврейського населення міста. Вивіз

української молоді до Німеччини. Спорудження пам'ятника Денису Січинському. Масові арешти та розстріли 1943-1944 років.

Тема 3. Участь станіславчан в Народному русі опору проти загарбників.

Тема 4. Визволення міста від німецько-фашистських загарбників.

Звільнення міста частинами радянської армії. Початок масових арештів та вивезень.

Тема 5. Пам'ятники II світової війни у місті

Підсумковий урок в Музеї визвольних змагань.

Пішохідна екскурсія та урок-реквієм в Дем'яновому лазі

Пішохідна екскурсія та покладання квітів до пам'ятника на вул. Страчених, пам'ятного знака на території СЗШ № 7, могил воїнів Радянської армії, які загинули при визволенні міста, по вул. БЛепкого та вул. героїв УПА. -

9

Розділ IX.

Станіслав - Івано-Франківськ в 1945-1991 рр. - 5

год.

Тема I. Повоєнна відбудова міста та розвиток промисловості з 1945 до 1991 років.

1945 - 1960 роки. Повоєнний стан промисловості. Зростання промислової продукції до 1950 року. Створення деревообробних підприємств. Початок газифікації міських квартир. Перші гуртожитки. Нові цехи швейної фабрики. Приладобудівний завод. Перший пасажирський авіарейс "Станіслав - Москва". Житлове будівництво по вул. Московській. Торгівля.

1961 - 1991 роки. Будівництво нового приміщення аеропорту. Введення в дію нової міської

телефонно-телеграфної станції. Будівництво мостів. Відкриття арматурного заводу, заводу "Автоливмаш", заводу-автомата з виробництва керамічних матеріалів, радіозаводу, заводу "Позитрон".

Тема 2. Суспільно-політичне життя міста.

Зміни в системі міського управління. Дискримінаційні процеси по відношенню до місцевого населення. Насадження єдиної ідеології. Діяльність КПРС Створення та діяльність дитячих і молодіжних комуністичних

організацій. Акти спротиву проти діючої системи. Арешти за антирадянську діяльність. Місто в період "горбачовської" перебудови. Відновлення діяльності УГКЦ.

Тема 3. Зміни в складі міської громади. Демографічне становище.

Зміни в національному складі міста. Депортації міського населення. Ріст чисельності городян в 60-80-х роках ХХст.

Тема 4. Відродження та створення українських національно-культурних товариств на рубежі 90-х років ХХ ст.

Відродження "Пласту", "Просвіти", "Союзу українок". Створення Народного руху України та інших демократичних громадських об'єднань.

Пошукова робота учнів "Промислові підприємства, які знаходяться в мікрорайоні моєї школи: історія створення та сучасний стан їх розвитку."

Розділ X.

Міська культура в 1945 -1991 роках. - 3 год.

Тема 1. Розвиток освіти, науки, медицини.

Відкриття нових вищих навчальних закладів. Будівництво шкіл та лікарень. Видатні науковці міста.

Тема 2. Стан літератури та мистецтва.

Видання газет. Забуті та принижені літератори. Діяльність місцевої організації Спілки письменників України. Нові бібліотеки та книгарні. Відкриття художнього музею та нового приміщення театру. Театри та кінотеатри. Обласний дитячий театр ім. П. Морозова. Прем'єра вистави "Роксолана" в обласному музично-драматичному театрі. Дитячі музичні та художня школи. Розвиток образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва.

Тема 3. Міська архітектура II половини XX століття. Пам'ятники діячам культури, історичні пам'ятники.

Архітектура нових житлових мікрорайонів міста. Міські архітектори та будівничі. Кінотеатри міста. Пам'ятники І. Франку. Встановлення пам'ятних дощок та пам'ятників історії радянського періоду. Спорудження меморіальних кладовищ воїнам Радянської армії, полеглим в боях за визволення міста від німецько-фашистських загарбників. Будівництво міського озера.

Дослідницька робота учнів: "Створення та діяльність міської організації Народного Руху України", "Діяльність відродженого Товариства "Просвіта"⁹⁷, "Союзукраїнок".

Підсумковий урок з розділів IX-X.

Розділ XII.

Івано-Франківськ в період державного відродження України (з 1991 р.) 5 год.

Тема 1. Зміни в суспільно-політичному та економічному житті міста.

Прийняття акту про державну незалежність України. Серпень 1991 року в спогадах івано-франківців. Створення міських організацій новітніх українських політичних партій. "Студентське братство". Занепад промисловості в 1993-2001 роках. Відкриття нових банків та приватних фірм. Зміни в торгівлі. Відродження місцевого самоврядування. Акції громадянського спротиву проти центральної української влади. "Україна без Кучми", "Чиста Україна", "Пора". Блок "Наша Україна" в Івано-Франківську. Суспільно-політичне піднесення 2004 року.

Тема 2. Вулиці нашого міста.

Перейменування міських вулиць. Вулиці, які носять імена жителів міста.

Тема 3. Міська культура і мистецтво в 1991 – 2004 роках.

Нові явища в міській архітектурі. Знесення пам'ятників радянської історії. Спорудження пам'ятників та пам'ятних знаків борцям за волю України. Реконструкція центральної частини міста в 1998- 2004 роках. Будівництво нових шкіл. Відновлення Української гімназії. Церковна архітектура та будівництво. Встановлення нових традицій в суспільному житті міської громади. Традиційні міські свята. Проведення Всеукраїнських культурно-мистецьких фестивалів. Піднесення хорового мистецтва. Створення нових мистецьких колективів. Відкриття музею визвольних змагань, музею О.Довбуша, музею родини Заклинських, музею високої освіти Української гімназії №1, меморіального комплексу "Дем'янів лаз", літературного Музею Прикарпаття. Відзначення 2000-ліття Різдва Христового. Визначні діячі культури і мистецтва міста: Лауреат Державної премії ім.Т. Шевченка Степан Пушик, академік Володимир Грабовецький, художники Іван Фіголь та Опанас Заливаха, композитор Іван Фіцалович, письменник Юрій Андрухович, народна артистка України Христина Фіцалович, мистецтвознавець Ганна Карась, професори Медичної академії Б. Волосянко, С.Геник, В. Качкан, професор Прикарпатського університету Б.Ступарик, історики міста доцент Прикарпатського університету Богдан Гаврилів та Петро Арсенич та інші.

Підсумковий урок на тему " Івано-Франківськ - місто в центрі Європи".

Розділ XI.

В літописі міста назавжди. - 5 год.

Тема 1. Станіславські бургомістри та міські голови.

Антоні Суханек. Ігнаці Камінський. Валерій Шидловський. Артур Німгін. Здіслав Сторонський. Францішек Котлярчук. Богдан Борович. Зіновій Шкутяк.

Тема 2. Урок-екскурсія. "Історичні пам'ятники та пам'ятки архітектури міста".

Тема 3. Урок-перегляд документального фільму на тему "Літературно-меморіальні пам'ятники та пам'ятники діячам культури" із використанням комп'ютерної техніки та учнівських творчих робіт із

застосуванням комп'ютерного дизайну.

Тема 4. З історії мікрорайонів міста.

Княгинин. Опришівці. Походження топонімичних назв мікрорайонів сучасного міста.

Тема 5. Урок-екскурсія "Державні та громадські музеї міста".

Обласний краєзнавчий музей. Художній музей. Музей визвольних змагань. Літературний музей. Музей О.Довбуша.

Тема 6. Івано-Франківськ в піснях та поезіях.

Організація пошукової роботи учнів та написання рефератів на тему:

"Вулиця, на якій я живу "

"Важливі культурно-мистецькі події року "

"Івано-франківець, яким можна пишатися "

"Дослідження творчості..."

"Архітектура сучасного Івано- Франківська "

"Міські будівничі (кінець ХХ - початок ХХІ ст.)

"Демографічна ситуація та національний склад населення в сучасному Івано-Франківську"

"Заклади культури міста"

"Важливі культурно-мистецькі Події в місті 1991-2004 років "

"Видатні діячі культури і мистецтва сучасного Івано-Франківська "

"Розвиток освіти міста на рубежі ХХ-ХХІ століть "

"Важливі суспільно-політичні події в місті 1991-2004 років в спогадах очевидців " "Помаранчева революція та Івано-Франківськ" "Діяльність осередків блоку "Наша Україна" в Івано-Франківську"

"Міські голови "

"Івано-Франківськ в піснях та поезіях"

Підсумкове заняття спецкурсу у формі інтелектуальної гри на звання "Кращий знавець історії міста".

Всього - 70 годин.

СПИСОК

ОСНОВНОЇ РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Володимир Грабовецький Історія Івано-Франківська. - Івано-Франківськ, 1999р.

Володимир Грабовецький Нарис історії Княгинина. - Івано-Франківськ, 2000

Володимир Грабовецький Нариси історії Івано-Франківська. - Івано-Франківськ, 1989

Богдан Гаврилів, Петро Арсенич, Роман Процак Літопис

Івано-Франківська (Станіслава). - Івано-Франківськ, 1998

Петро Арсенич Станіславів - столиця ЗУНР. - Івано-Франківськ, 1998

Богдан Гаврилів, Зіновій Бойчук, Михайло Головатий Довідник

вулиць м. Івано-Франківська. - Івано-Франківськ, 2000

Богдан Гаврилів Історія Опришівців. - Івано-Франківськ, 1999 р

Ганна Карась Івано-Франківськ: культурно-мистецька хроніка Незалежності. - Івано-Франківськ, 2001

Володимир Грабовецький, Богдан Гаврилів, Ганна Карась Івано-Франківськ у

пам'ятниках історії та культури. - Івано-Франківськ, 2001

Володимир Полєк Майданами та вулицями Івано-Франківська. - Івано-Франківськ, 1998

Ігор Анд рухів Західноукраїнські Товариства "Сокіл", "Січ", "Пласт". - Івано-Франківськ, 1992

Борис Василенко Питання про стародавнє населення на території історичного Івано-Франківська.

-Івано-Франківськ, 1987

Володимир Грабовецький Джерела до вивчення історії міста Івано-Франківська феодального періоду.

-Івано-Франківськ, 1987

Альманах Станіславівської землі. - Нью-Йорк - Торонто - Мюнхен, 1971

Михайло Паньків Ратуша. Історичний нарис. - Івано-Франківськ, 1999

Тези обласної науково-практичної конференції, присвяченої 325-річчю заснування м. Івано-Франківська.

- Івано-Франківськ, 1987

Володимир Грабовецький Нариси історії Прикарпаття. Том 5. - Івано-Франківськ, 1994

Володимир Грабовецький Народний трибун Іван Капушак. - Івано-Франківськ, 1993

Іван Франко Панщина та її скасування 1848 року в Галичині. Збір творів у 50 томах. - Київ, 1965- 1971

Василь Рега Промисловість Станіслава в середині ХІХ ст. - Івано-Франківськ, 1997